

Asia: VN/8233/2021

Kansallinen kemikaaliohjelma

Yleinen lausunto

Voitte tässä lausua yleisesti kansallisesta kemikaaliohjelmasta.

Luonnonvarakeskus (Luke) toteaa, että lausunnolla oleva kansallinen kemikaaliohjelma on hyvä ja varsin kattava kokonaisuus, jossa oleelliset kemikaaleihin kytkeytyvät linjaukset ovat mukana.

Luke katsoo, että laadittu kansallinen kemikaaliohjelma tukee hyvin terveyden- ja ympäristönsuojelun varmistamista ja edistämistä. Haitallisten aineiden aiheuttaman ympäristön pilaantumisen sekä väestön ja työntekijöiden haitallisille kemikaaleille altistumisen ennaltaehkäisy, tunnistaminen ja torjuminen edellyttää yhteiskunnan eri toimijoiden saumatonta yhteistyötä ja tiedonkulkua. Luke kannattaa kemikaaliohjelmassa esitettyä linjausta tutkimuksen, elinkeinoelämän ja sääntelystä vastaavien viranomaisten yhteistyön lisäämisestä.

Luke pitää perusteltuna, että kansallinen kemikaaliohjelma laajana ohjelmalinjauksena kattaa keskeiset ja myös riskienhallinnan näkökulmasta oleelliset yhteiskunnassa käytettävät kemikaaliryhmät. Uusien käyttömuotojen, erityisesti kiertotalouden materiaalivirtojen riskienhallinta ja kemikaaliturvallisuus on tärkeää sisällyttää ohjelmaan.

Kansallinen kemikaaliohjelma tukeutuu monilta osin EU:n kestävän kehityksen toimintaohjelman (Agenda 2030) ja EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelman linjauksiin ja keskeisiin osiin. Myös muut keskeiset kemikaaleihin kytkeytyvät EU:n asiakirjat on otettu huomioon valmistelussa. Kemikaalien valmistus, käyttö ja riskienhallinta edellyttää Euroopan laajuista yhteistyötä, johon Suomi on sitoutunut Euroopan Unionissa. Luke pitää perusteltuna, että kansallisessa kemikaaliohjelmassa otetaan keskeiset Eurooppa-tason määräykset, linjaukset ja strategiat huomioon.

Johdanto

Voitte tässä lausua luvusta 1: Johdanto

-

Kemikaalit ympärillämme

Voitte tässä lausua luvusta 2: Kemikaalit ympärillämme

-

Tavoitteet ja toimenpiteet

Voitte tässä lausua luvusta 3: tavoitteet ja toimenpiteet

-

Terveyden- ja ympäristönsuojelu haitallisilta kemikaaleilta

Voitte tässä lausua luvusta 3.1: Terveyden ja ympäristönsuojelu haitallisilta kemikaaleilta. Pyydämme erityisesti huomioitane toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaatiovastuuta toimenpiteestä.

Luke tekee osana tehtäviään kasvinsuojeluaineiden maaperäselvityksiä, mm. osallistumalla valtakunnalliseen peltomaiden kemiallisen tilan pitkäaikaiseen seurantatutkimukseen (yli 200 kasvinsuojeluainetta (pestisidiä). Luke tuottaa myös kasvinsuojeluaineiden testaus- ja tuotekehityspalveluita eri toimijoille ja tekee kasvinsuojeluaineiden vaikutuksia koskevaa tutkimustyötä.

Katsomme, että Lukella on rooli kemikaalien ympäristövaikutusten, erityisesti peltomaiden maaperän kemiallisen tilan seurannoissa ja tutkimuksissa sekä kasvinsuojeluaineiden vaikutuksia koskevissa tutkimuksissa.

Ehdotamme luvun 3.1. taulukoihin seuraavia lisäyksiä:

Taulukko, sivu 10, tavoite

Tiedot haitallisille kemikaaleille altistumisesta ovat riittävät riskinarvioinnin ja riskinhallinnan tueksi johon liittyvä toimenpide ”Priorisoidaan ja kehitetään haitallisten aineiden ympäristöseurantoja..”

Taulukon Toimijoita -sarakkeeseen lisäyksenä: SYKE, Tukes, Luke, Ruokavirasto

Taulukko, sivu 12, tavoite

Riskinarvioinnin ja riskinhallinnan tehostaminen

johon liittyvä toimenpide ”Tuetaan tutkimuksella riskinarvioinnin ja riskinhallinnan säätelyn kehittämistä.

Ehdotamme taulukon Toimijoita -sarakeeseen lisäyksenä: SYKE, THL, TTL, Luke

Tavoitteeseen liittyvä toimenpide ”Selvitetään ja tutkitaan kemikaalien yhteisvaikutuksia terveyteen ja ympäristöön riskinarvioinnin tukemiseksi.”

Ehdotamme taulukon Toimijoita -sarakeeseen lisäyksenä: SYKE, Tukes, THL, Ruokavirasto, TTL, Luke

Turvallinen kiertotalous ja kestävä kemia

Voitte tässä lausua luvusta 3.2: Turvallinen kiertotalous ja kestävä kemia. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

-

Tietoon pohjautuva päätöksenteko

Voitte tässä lausua luvusta 3.3: Tietoon pohjautuva päätöksenteko. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Luke pitää tietopohjan parantamista riskienhallintaa varten erinomaisena linjauksena. Yhteistyön vahvistaminen elinkeinoelämän, tutkimustoiminnan ja viranomaisten kesken on tärkeä ja kannatettava tavoite. Tätä tukee luonnoksessa mainitut uudet yhteistyöelimet, toksikologian ja ekotoksikologian osaamiskeskus ja uusi laajasti kemikaalialan sidosryhmiä kokoava kemikaalifoorumi.

Ehdotamme luvun 3.3. taulukkoon, sivu 20, seuraavaa lisäystä:

Taulukko, sivu 20, tavoite

Viranomaisten, tutkimusyhteisön ja elinkeinoelämän välinen yhteistyö on tiivistä

johon liittyvä toimenpide ”Tiivistetään riskinarviointiasiantuntijoiden ja tutkijoiden yhteistyötä riskiryhmän toiminnassa.

Taulukon Toimijoita -sarakkeeseen lisäyksenä: Tukes, THL, TTL, Syke, Luke

Kansainvälinen ja EU-yhteistyö kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi

Voitte tässä lausua luvusta 3.4: Kansainvälinen ja EU-yhteistyö kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaatiovastuuta toimenpiteestä.

-

Viestintä ja koulutus parantavat kemikaaliturvallisuutta

Voitte tässä lausua luvusta 3.5: Viestintä ja koulutus parantavat kemikaaliturvallisuutta. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaatiovastuuta toimenpiteestä.

-

Tietoiskut ja -laatikot

Voitte tässä lausua luvusta 4: tieto-iskuista- ja laatiokoista.

-

Kemikaaliohjelman vaikuttavuuden seuranta

Voitte tässä lausua luvusta 5: Kemikaaliohjelman vaikuttavuuden seuranta.

Vaikuttavuuden seuranta tulee olla oleellinen osa kemikaaliohjelman toteutusta. Asetettujen tavoitteiden seurantaan valittavilla mittareilla saadaan tietoa kemikaaliohjelman vaikuttavuudesta eri osa-alueilla. Erikseen valittavien indikaattorien ohella tietoja kemikaalien vaikutuksista ja riskeistä saadaan käytettävissä olevista tutkimus- ja tilastoaineistoista. Kansallisen kemikaaliohjelman toimenpiteiden priorisointia ja painotuksia voidaan arvioida saatavaa seurantatietoa käyttäen.

Sorvari Sundet Sanna
Luonnonvarakeskus

Pöyhönen Pekka
Luonnonvarakeskus - Tutkimusinfrastruktuuripalvelut yksikkö